

Hamzova léčebna
Luže-Košumberk
VÁŠ REHABILITAČNÍ ÚSTAV

ZPRAVODAJ

2/2025

Hamzovy léčebny

Historické ohlédnutí: Košumberská část ústavu

Obsah	strana
Historické ohlédnutí	1-2
Jan Hamza	2
Prim. MUDr. Š. Rusňák	2-3
Konference ECoST	3-4
Para(re)start	4-5
Výběr z 2. Rady Ředitele	5
Personální oddělení	6
Tipy na březnové akce	6

120 let od zahájení výstavby Košumberské části ústavu

Ústav stísněný na ploše pěti korců (cca 1,5 hektaru) nestačil přílivu tuberkulózních pacientů. Proto MUDr. Hamza přikoupil v roce 1905 pozemky mezi zříceninou hradu Košumberk a Poutním Mariánským kostelem na Chlumku. „I pomyslel jsem, aby trvale a konečně byl vybudován na rozkošné náhorní rovině sousední obce košumberské, mezi zříceninami hradu Košumberka a Mariánským chrámem na Chlumku.“ Ústav se tak rozšířil do míst, kde je dodnes.

V roce 1905 byly jako první postaveny dvě budovy – Villa Zálesí (čp. 66) a kuchyně se školní dvoranou (čp. 66a) – dnes pavilón L s Konferenčním sálem. O čtyři roky později přibyla dřevěná Velká letní ložnice a budova desinfekce (čp. 78), dnes budova S, ve které můžete navštívit kavárnu Nopek. Jsou zde umístěny sklady a krytá jízďárna hipoterapie. V roce 1910 byla poblíž Villy vybudována jednopatrová besídka (čp. 55). V jejím přízemí byla laboratoř, v prvním patře letní dětská učebna. Dnes je budova pouze přízemní a později, v roce 2021 zde byla otevřena Venkovní učebna přírodopisu. V roce 1910 byl také vybudován první lůžkový léčebný pavilón košumberské části ústavu – léčebný pavilón u Andělské cesty (čp. 66g), dnes s názvem pavilón K.

„Takto rozšířený ústav byl odborně vyzbrojen dvěma lékařskými ordinacemi, dvěma síněmi pro převazy, síní operační, čtyřmi koupelnami, laboratoří bakteriologickou a chemickou, úpravami pro konservativní terapii chirurgickou, úpravami pro terapii vzduchovou, sluneční, vodní, úpravou pro terapii specifickou – třemi pískovišti, lesními stromy, besídkami, třemi učebnami školními, lesní školou, lékařskou i školní knihovnou.“ Citace F. Hamzy.

Že byl ústav skutečně výjimečný, dokládá i dopis docenta MUDr. Fran-

tiška Zahradnického psaný o 20 let později, který Hamzovi napsal: „Ať jsem byl v Hohenlychenu u Berlína, nebo v Buchu, nebo v Sahlenbergu u Cuxhavenu, nebo v Bad Rappenau u Heidelbergu, vždy vzpomínkou na krásný ústav domácí v Luži měl jsem radost, že nic lepšího jsem neviděl.“

Jana Zavřelová, DiS.
metodik parku

Hamzova léčebna se rozloučila s Janem Hamzou

Pan Jan Hamza velice aktivně pomáhal léčebně po dlouhou řadu let. Díky jemu a dalším členům rodiny Hamzových se podařilo opět pevně navzájem propojit s léčebnou, kterou založil jeho děd, Dr. František Hamza.

Úžasná čínorodost pana Jana Hamzy způsobila, že jsme si až do poslední doby vlastně neuvědomovali jeho narůstající úctyhodný věk. Zemřel 3. února 2025 ve věku nedožitých 94 let.

Hamzova léčebna se sklání v úctě před vnukem svého zakladatele, který napomohl oprávněnému obnovení slavného jména.

MUDr. Václav Volejník, CSc.
ředitel Hamzovy léčebny

Vzpomínky na pana primáře MUDr. Štěpána Rusňáka

Pan primář (narozen 27. listopadu 1940 v Jihlavě) pracoval v léčebně od 25. července 1963 (státní závěrečnou zkoušku na Univerzitě J. E. Purkyně v Brně vykonal 20. července 1963). Do funkce primáře nastoupil v lednu 1972.

Začal tedy ještě v době, kdy jsme se jmenovali Gottwaldova léčebna a léčebnu tehdy vedl pan ředitel MUDr. Zdeněk Mátl. Převzal primariát od svého slavného předchůdce prim. MUDr. Motyčky a spolu s prim. MUDr. V. Starou rozvíjeli tehdy již velmi úspěšně započatý program léčby dětí s obrazem DMO.

Pan primář byl odborně velmi sečtělý a sledoval všechny potřebné trendy. K tomu mu později pomáhala výborně zvládnutá znalost všech počítačových tajů. Aktivně rozvíjel potřebné moderní přístupy v zajiště-

ní podmínek léčby dětí. Nejprve byly řešeny otázky četnějších návštěv u dětí a jejich lepší hotelové zázemí. Dále v rámci týmu odborníků, psychologů a logopeda byl vytvořen systém léčby dítěte s matkou. Hledal řešení v léčbě i v méně tradičním postupu pomocí akupunktury, kterou se naučil díky pobytu v Hanoji. Nutno zmínit i jeho úspěšnou činnost pedagogickou, kdy výborně v kurzech učil řadu i stále dnešních pracovníků v léčebně.

Přes určité zdravotní obtíže zvládal pan primář svou práci až do svých 73 let. Ve funkci se už nedočkal tolik vysněné rekonstrukce pavilónu E, o kterou usiloval. Ale ještě v důchodu tuto velkou změnu pavilónu E pomáhal dobře promyslet a viděl její dokončení.

Pan prim. MUDr. Rusňák zemřel 22. února 2025.

Spolu s léčebnou na něj budou vzpomínat stovky jeho dětských pacientů, kterým věnoval svůj život.

Děkujeme.

MUDr. Václav Volejník, CSc.
ředitel Hamzovy léčebny

ECoST - European Conference on Arboricultural Standards

Ve dnech 13. - 14. února 2025 se konala v Praze závěrečná konference mezinárodního projektu ECoST, pořádaná ČSOP Arboristickou akademií, pod záštitou ministra životního prostředí Mgr. Petra Hladíka.

Tato jedinečná dvoudenní mezinárodní akce za účasti 250 arboristů z 21 zemí Evropy představila vyvrcholení několikaleté práce evropských odborníků na Evropských arboristických standardech. Tři zbrusu nové standardy v anglické mutaci jsem dovezl pro potřeby HL, než budou office vytištěny

v českém jazyce. Konference probíhala v angličtině, pokud někdo potřeboval, byl k dispozici simultánní překlad do českého, nebo jiného rodného jazyka.

Ve čtvrtek proběhlo celkem 12 odborných přednášek věnovaných výběru výsadbového materiálu pro plánování měst, novým metodám hodnocení stability stromů, v návaznosti na statické a dynamické namáhání stromů, standardy SAG pro metody tahových zkoušek, nové metody posuzování stability stromů, oceňování mikrohabitatu stromů, kolega Aernout Theunissen představil systém oceňování stromů v Nizozemsku. Dále byly prezentovány ekosystémové přínosy a Ana Macias představila příklady hodnocení stromů ve Španělsku.

Od 18:45 byla networkingová večeře, kde byla možnost setkat se a prokonzultovat různá témata s ostatními účastníky. Diskutovalo se v různě velkých hloučkách pozdě do noci a i to bylo málo, u ranní kávy se diskutovalo dál.

Pro mě osobně bylo naprosto skvělé setkání s panem Francescem Ferrinim, který vysvětloval zásady výběru nových výsadeb.

Stejně tak úžasné zkušenosti, znalosti a naprosto otevřená diskuze s Gerardem Passollem, týkající se kořenů a přesazování velkých stromů, byly velmi přínosné. Známe se spolu ještě z dob, kdy jsem nepotřeboval vozík a aktivně se podílel právě na přesazování velkých stromů a věnoval se arboristice. Upřímně řečeno byl jsem mnohdy ohromen, jak velký posun v této oblasti za těch 25 let nastal, v oblasti technologií, zejména přesný screening kořenových systémů a jejich 3D zobrazení, včetně diagramových vý-

počtů hmotností a směrů tahu, možnosti vlastní techniky k vyzvedávání a přesunu obrovských stromů, nebo následných kotvicích systémů.

Je mi velkou ctí, že i náš park a arboretum mohl přispět k rozšíření sdílených zkušeností v rámci EAS a já mohl během vzájemných diskusí představit se svolením ředitele HL a podrobně vysvětlit několika kolegům Evidenční list nových výsadeb HPA.

Ten byl zpracován v Hamzově odborné léčebně v listopadu minulého roku, na základě potřeb vyššího stupně evidování všech nově vysazených stromů HPA, jako součást Hodnotících kritérií rizik úhynu nových výsadeb v Hamzově parku a arboretu. Jedná se o dokument, kde je evidován komplexně každý úkon, který byl s novým stromem proveden, od nákupu, přejímky, ceny, výsadby, zálivek, pěstebních zásahů, kontroly, až po vyjmutí z evidence nových výsadeb po třech letech, kdy je strom přerazen do běžného plánu péče o dřeviny v HPA.

Jak pronesl Juris Vanags z Litvy: „*Vy jste pane kolego vytvořili naprosto dokonalý rodný list nového stromu, kde je ten park Hamzova léčebna?*“

Myslím, že si Luži on i ostatní nyní pamatují dobře. S potěšením jsem tedy věnoval anglickou tištěnou verzi právě jemu a několika dalším zahraničním kolegům. Českou verzi jsem velmi rád předal panu Ing. Jaroslavu Kolaříkovi, Ph.D., lektoru Arboristické akademie a jednateli společnosti Safetrees. Další z výtisků bude sloužit jak vzor při evidenci nových výsadeb v areálu psychiatrické nemocnice Horní Beřkovic u Mělníka.

Druhý den probíhaly přednášky o nových standardech ochrany stromů při stavebních činnostech, velmi zajímavé i pro náš park a arboretum, vždyť jen za moji kariéru v Hamzově léčebně se rekonstruovalo několik budov. Zajímavá byla i kategorizace stromů a rovněž téma přesazování stromů jako jedna z možností jejich ochrany. Po obědě se konaly 4 workshopy, Program pro hodnotitele stromů, Analýzy kořenů, přesazování a výsadby velkých stromů, Plán ochrany stromů v praxi a Metody tahových zkoušek.

Dva dny dendrologických témat, obrovského množství zkušeností a poznatků z celé Evropy jsou pro mě správná cesta, kudy jít dál. Jsem upřímně rád, že náš park a arboretum jde po této cestě také.

Jiří Sommer
vedoucí oddělení Areál služby - Park

Para(re)start v Hamzově léčebně

Para(re)start je projekt Českého paralympijského výboru, který pomáhá lidem po úrazu nebo onemocnění najít si cestu ke sportu. První para(re)start v Hamzově léčebně proběhne **13. března 2025 od 14:00 do 17:00 v konferenčním sále pavilónu L**. Pacienti si budou moci vyzkoušet boccia, cyklistiku, sportovní střelbu a stolní tenis. Zároveň se setkají se třemi výjimečnými osobnostmi českého parasportu, kteří se s nimi podělí o své zkušenosti a životní příběhy. Někteří byli i našimi pacienty.

Hosté březnového para(re)startu:

Radek Procházka – boccia

Po těžkém úrazu v dětství se stal úspěšným boccistou. Má dvě medaile z paralympijských her (stříbro – Londýn 2012, bronz – Peking 2008). Po přerušení kariéry se ke sportu znovu vrátil jako hráč i trenér, aby předával své zkušenosti dalším generacím.

Jakub Kosek – sportovní střelba

Sloužil v armádě jako velitel týmu průzkumníků potápěčů a střelecký instruktor. Po úrazu se během rehabilitací dostal ke sportovní střelbě. Je několikanásobným mistrem ČR a na paralympiádě v Paříži obsadil 12. místo z pistole na 25 metrů. Aktivně podporuje válečné veterány.

Jiří Suchánek – stolní tenis

Českou republiku reprezentuje již od roku 2007. I přes omezenou úchopovou funkci se stal držitelem tří paralympijských medailí (stříbro – Paříž 2024, bronz – Tokio 2020 a Rio 2016), bronzu z mistrovství světa v roce 2018 a také několika medailí z mistrovství Evropy. Smysl života našel v pomoci druhým, pracuje jako instruktor soběstačnosti na Spinální rehabilitační jednotce v Hamzově léčebně.

Ing. Lada Bakrlíková
PR a Marketing

Výběr z 2. Rady Ředitele

- **Reakreditační šetření HL bude realizováno v termínu 14. – 15. října 2025.**
- Byl představen projekt Trojlístek mobility (řidičský průkaz pro pacienty HL) a vyjádřena výzva k zapojení co nejvíce pacientů HL.
- Projekt Para(re)start (propojení pacientů se sportovními kluby) – vyjádřena podpora projektu při účasti pacientů HL.
- Od 1. ledna 2025 je navýšena stravovací jednotka pro pacienty na 159 Kč s DPH.
- HL se snaží naplnit počet pacientů, je ale snížený počet návrhů z domova.
- Evidujeme zvýšený počet polymorbidních pacientů a časté jsou překlady z důvodu zhoršení zdravotního stavu.
- Od 1. ledna 2025 vešla v platnost nová pravidla pro činnost ambulantní rehabilitace v HL. Poukaz musí být do 14 dní na pracovišti evidován a celá terapie musí být dle předpisu lékaře dokončena do 3 měsíců od vystavení poukazu. Žádáme všechny zdravotníky, aby změnu vysvětlovali i pacientům.
- Probíhá plánovaný audit nápravných opatření. Byla zpracována zpráva o výsledcích finančních kontrol a další dokumenty, samozřejmě i Výroční zpráva HL za rok 2024. Též byla zpracována zpráva o činnosti v oblasti poskytování informací, nyní přístupná na webu HL.
- Byl představen Plán akcí HL na rok 2025, který bude průběžně aktualizován a Program venkovní učebny přírodopisu.
- Byly potvrzené účasti na veletrzích práce LF UK Hradec Králové a UJEP.
- V Pavilónu M 31. ledna 2025 proběhlo úspěšné přepojení páteřních rozvodů vody a topení HL. Dále probíhají práce na zastřešení budovy.
- V areálu HL jsou zelené plochy po zimním období upraveny a připraveny na následnou jarní údržbu.

Jiří Kubeš
PR a Marketing

Personální oddělení

Nástupy do pracovního poměru v únoru 2025:

Samková Anežka	uklízeč, HTS – TO (DPP – zástup za PN)
Markova Viktoriia	masér, pav. A
Štveráková Miroslava	uklízeč, pav. V

Ukončení pracovního poměru v lednu 2025:

Vostřelová Alice, Bc. DiS.	ergoterapeut, pav. F
----------------------------	----------------------

Odborné stáže:

V průběhu měsíce ledna absolvovali v Hamzově léčebně odbornou stáž: 1 student oboru nutriční terapie a 1 student oboru logopedie.

V únoru 2025 dosáhli pracovního výročí tyto zaměstnanci:

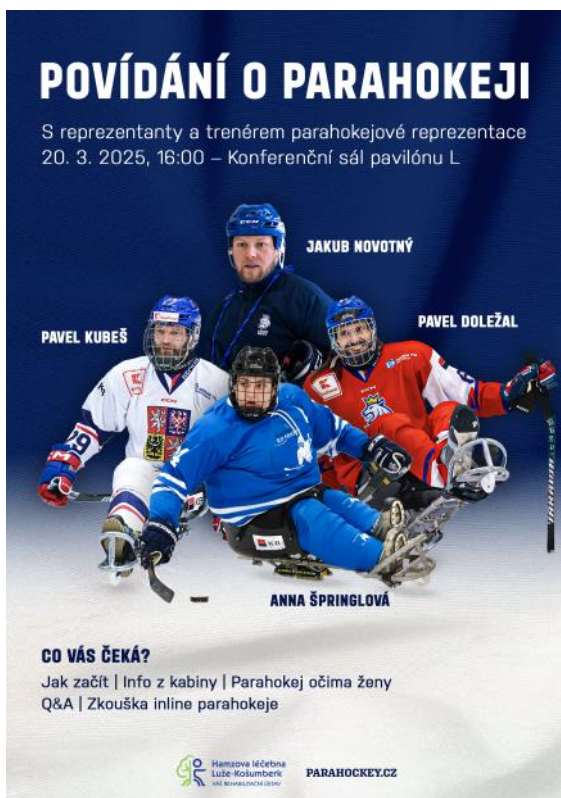
20 let	Baťová Radka	pomocný kuchař, OVS
20 let	Hejduk Martin	sanitář, pav. A
25 let	Šinkora Ratislav	kuchař, OVS
30 let	Roller Martin	bandažista, HTS – OPT

Za vykonanou práci Vám vedení Hamzovy léčebny děkuje.

Ing. Bohuslava Tefrová
náměstkyně PER/PaM

Hamzova odb. léčebna
pro děti a dospělé
Košumberk 80
538 54 Luže

Vydáno dne: 28.02.2025

POVÍDÁNÍ O PARAHOKEJI
S reprezentanty a trenérem parahokejové reprezentace
20. 3. 2025, 18:00 – Konferenční sál pavilónu L

JAKUB NOVOTNÝ
PAVEL KUBEŠ
PAVEL DOLEŽAL
ANNA ŠPRINGLOVÁ

CO VÁS ČEKÁ?
Jak začít | Info z kabiny | Parahokej očima ženy
Q&A | Zkouška inline parahokeje

Hamzova léčebna
Luže-Košumberk
VÁŠ REHABILITAČNÍ ÚSTAV

PARAHOCKEY.CZ

Další tipy na březnové akce:

Hudební večery s duem Žabáci
3. a 17. března, konf. sál pav. L

Hudební večery s Milčou a hosty
12. a 26. března, konf. sál pav. L

MaRS
maraton cvičení pro roztroušenou
sklerózu (akce pro pacienty)
25. a 26. března

Slepička a kohoutek
loutkové představení
28. března, konf. sál pav. L

Havaj
cestovatelská přednáška
29. března, konf. sál pav. L